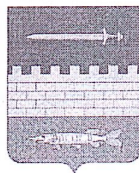

СОВЕТ ЧЕБОКСАРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ул. Чапаева, 3 б, с. Чув.Чебоксарка
Новошешминский район, 423192

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ЧАБАКСАР АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

Чапай урамы, 3 б,
Чабаксар авылы, Яңа Чишмә районы, 423192

тел.: (8-84348) 37-5-84, факс: (8-84348) 37-5-84, Cheb.Nsm@tatar.ru

КАРАР

Чабаксар авыл жирлеге Советы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Татарстан Республикасы

2026 елның 23 апреленән

№ 8-22

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел ытыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы, «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль законнар, Чабаксар авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге территориясендә экологик хәлне яхшырту максатларында, яшел үсентеләрнең сакланышы өчен җаваплылыкны арттыру, яшел хужалык алып баруның төп мәсьәләләрен регламентлау, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге Советы

Карар кылдым:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чебоксар авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел ытыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турында нигезләмәне расларга (кушымтада бирелә).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация чөптөрөндәге «Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталы» нда бастырып чыгарырга: <https://pravo.tatarstan.ru> «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөптөрөндәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында: <https://novosheshmink.tatarstan.ru>.
3. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Чабаксар авыл жирлеге башлыгы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Татарстан Республикасы

М.Д. Гурьянова

Тәртип турындагы нигезләмә
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә керми торган һәм физик һәм юридик ли Хосусый милектәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр булдыру, тоту һәм саклау

1. 1. Гомуми өлеш

- 1.1. Яшелләнделерелгән территорияләр утыртмалар белән бергә табигатьне саклау, мохитне саклау, рекреацион, мохит формалаштыру һәм санитар-саклау функцияләрен үтиләр, табигать комплексы территориясенә һәм жирлекнең яшел фонды территориясенә состав өлеше булып торалар.
- 1.2. Яшелләнделерелгән территорияләрнең урыны һәм чикләре тарихи барлыкка килгән планировка һәм табигый компонентларны-рельефны, акваторияләрне һәм яшел утыртмаларны исәпкә алып билгеләнә.
- 1.3. Яшел үсентеләрне булдыру, карап тоту һәм саклау Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге башкарма комитетына йөкләнә.
- 1.4. Яңа төзелешкә яшелләнделерелгән территорияләр булдыру буенча комплексы эшләр керә. Яңа төзелештәге эшләрнең барлык төрләре дә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән, килештерелгән һәм расланган проект документациясе нигезендә башкарыла.
- 1.5. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Чабаксар авыл жирлеге (алга таба – авыл жирлеге) территориясендә яшел үсентеләрне агымдагы карап тоту эшләренә агач төпләрен кисеп, коры, авария хәлендәге һәм декоратив төсә югалган агач һәм куакларны аудару; үсемлекләрне санитар кисү керә.
- 1.6. Яшелләнделерү объектларын карап тоту-яшеллекләрне һәм яшелләнделерелгән территорияләрне төзекләнделерү элементларын карау буенча комплексы эшләр ул. Яшел утыртмаларны карап тоту үз эченә ала:
- агымдагы ремонт,
    - агачларны һәм куакларны карау эшләре-үсемлекләрне тукландыру, су сибү, көпшәкләндерү, утау, яклау, тамыр системасын жылыту, туңга чыдам булмаган токымлы куакларны бөйләү һәм чишү, жылылык сөюче үсемлекләрне каплау һәм каплау (барлык тиешле эшләр белән бергә), ашламаларны, чүп-чарны төяү һәм бушату, коры һәм авария хәлендәге агачларны кисү;
    - чөчөкләкләрне карау эшләре – орлык чөчү, үсентеләр һәм суган утырту, су сибү, көпшәкләндерү, утау, тукландыру, үсемлекләрне яклау, чүп жыю һәм башка тиешле эшләр;
    - чөчөк вазаларын карау эшләре.

1. Яшел утыртмалар утырту.

2.1. Территорияне өзәрлөү.

2.1.1. Территорияне өзәрлөү эшләрен жимерелергә тиешле корылмаларны, агач төпләрен, төзелеш материаллары калдыкларын, чүп-чарны чистартудан башларга кирек.:

Объект	Агач күчөрәннән объектка	Агач көүсәсеннән объектка кадәр,
--------	--------------------------	----------------------------------

	кадәр, М.	М.
Бинаның, корылманың тышкы дивары	5,0	1,5
Тротуар кыры, бакча юлы	0,7	0,5
Урамның машина йөрү өлеше чиге	2,0	1,0
Яктырту челтәренең таянычы	4,0	
Төрөк стенкаларның табаны һәм эчке кыры	3,0	1,0
Газүткөргеч: тышкы торбалар өчен	2,0	-
Газүткөргеч: полиэтилен торбалардан жир асть газүткөргече (торбаның төрле якларында)	3,0	-
Суүткөргеч, дренаж	2,0	-
Көч кабеле, элемтә кабеле	2,0	0,7

Искәрмә:

1. Китерелгән нормативлар ябалдашларының диаметры 5 м дан артмаган агачларга карый һәм зуррак диаметрлы агачлар өчен тиешенчә зурайтылырга тиеш.

2. Биналарның, корылмаларның, балалар учреждениеләренең тышкы диварлары янына агачлар һәм куаклар утыртканда инсоляциянең һәм табигый яктылыкның норматив дәрәжәләрен үтәргә кирәк.

2.2. Яшел утыртмаларны карап тоту

2.2.1. Яшел утыртмаларны дәрәс карап тоту буенча төп чараларның берсе булып ябалдашларны кисү тора. Санитария, яшөртү, формалау кебек кисү төрләрен аералар.

2.2.2. Ябалдашны санитар кисү карт, авыру, кибә торган һәм зарарланган ботакларны, шулай ук ябалдаш эченә караган яки бер-берсенә якин булган ботакларны бетерүгә юнәлдерелгән.

Шулай ук үзәк көүсәдән кискен почмак белән өскә таба яки вертикаль рәвештә (Пирамида формаларын исәпкә алмаганда) китә торган бәбәкләр сынмасын һәм көүсәдә яралар ясалмасын өчен мөжбүри рәвештә алынырга тиеш.

Санитар кисүне ел саен вегетация чорында башкарырга кирәк. Ләкин күп санлы эре ботакларны бер үк вакытта алуның мөгънәсе юк, шуңа күрә аларны акрынлап, елына 1-2 тармакны алу яхшырак.

2.3. Чөчәк бакчалары төзелеше

2.3.1. Чөчәклек - бер, ике яки күпъяллык үсемлекләр утыртылган геометрик формалы яисә ирекле формалы участок ул. Бу яшеллөндөрү объектының иң декоратив элементларының берсе.

2.4. Чөчәк бакчаларының эчтәлегә

2.4.1. Чөчәк бакчаларын тиешле төр типтә тоту үсемлекләргә су сибүдән һәм юудан, туфракны йомшартудан һәм чүп үләннәрне жыюдан, чөчәк аткан чөчәкләргә кисүдән, корткычлардан һәм авырулардан саклаудан, мульчировкалаудан, минераль ашламалар кертүдән, чүп-чардан жыюдан гыйбарәт.

2.4.2. Беръяллык һәм икеъяллык чөчәклекләргә су сибү, жир тамырлар яткан тирәнлеккә дымланырлык итеп исәпләгәндә, тигез булырга тиеш.